GAZETY POLSKIE Anno 1736.

Z Warſzawy die 8. *Auguſti.*

Kroleſtwo Ichmść wyiachawſzy z tąd dziś Tydźień *circa 3tiam* z rana do Saxonii, *eadem die* nocowali w Rawie, *in Craſtino* zaś, lubo podczas złey barzo drogi ſtaneli w Piotrkowie, gdźie przenocowawſzy do Sokolnik poſpieſzyli, iuż tam zaſtawſzy oczekiwaiącego na ſiebie Jm Pana Graffa Sułkowſkiego, ktory Kroleſtwo Imośćź wſzelką Dyſtynkcyą przyiąwſzy częſtował ſolennie, w ktorą drogę Jm Pan Poſeł Ceſarſki zá Kroleſtwem poſpieſzył.

W przeſzły Czwartek w Kośćiele OO. Kapucynow Xiąże Imść Biſkup Krakowſki dawał Benedykcyą *Neoſponſis* Imśći Panu Humieckiemu Woiewodźicowi Podolſkiemu Starośćie Liſiatyckiemu z Jmśćią Panną Pocieiowną Woiewodzanką Witebſką. Tegoż dnia po południu w Pałacu Jmśći Pana Woiewody Bełſkiego wſpaniało adornowanym, tenże Xiąże Jmść Biſkup Krakowſki Jchmośćiom w zwyż wyrażonym dawał ślub *in Aſſiſtentia* Xiążęćia Jmśći Kaſztelana Krakowſkiego, tudźieſz Jchmośćiow Sandomirſkiego z Jmośćią, Trockiego, Kijowſkiego z Jmośćią, Ruſkiego z Jmośćią, Podolſkiego, Lubelſkiego, Bełſkiego, Płockiego, Chełmińſkiego Woiewodow, Poznańſkiego Radomſkiego z Jmośćią Czerſkiego &c. Kaſztelanow, Marſzałka, y Kanclerza W W. Koronnych. Kanclerza W. W. X. Lit: Koronnego y Lit: Podkanclerzow, Nad: Koron: y Lit: Marſzałkow, Podkomorzego Lit: Sekretarza, Kuſtoſza, Czeſnika, Łowczego, Podſkarbiego Nad: Kuchmiſtrza, Stolnika, Regenta, Generała Artyleryi Koronnych, Piſarzow W. y Polnego Lit: Xiążęćia Ordyna-

X ta

ta Oſtrogſkiego, także Jchmśćiow Lwowſkiego, Dobrzyńſkiego, Sandeckiego, Bolimowſkiego, Łukowſkiego, Stężyckiego, Feydańſkiego &c. Staroſtow, tudźieſz wielu innych Jchmśćiow Oboyga Narodow, Duchownych, y Swieckich temuſz Aktowi aſſyſtuiących. Idącey do Szlubu Jmośći Pannie Młodey *aſſiſtebāt* Jchmść Woiewoda Trocki, Maſalſki Piſarz Lit: od Szlubu zaś Jchmść Podkanclerzy, y Kuchmiſtrz Koronni. Po ktorey Ceremonii przy okazałych Adornowanych Pokoiow Illuminacyi y wdźięcznie rezonuiącey Kapelli, naſtąpiły Tańce, zacząwſzy pierwſzy Xiąże Kaſztelan Krakowſki z Imśćią Panną Młodą, ktorym aſſyſtowali Ichmość: Trocki, Podolſki, Lubelſki, Chełmińſki Woiewodowie. Podkanclerzy Koronny, Marſzałek Nad: y Piſarz Lit: Kuchmiſtrz Koronny, y Staroſta Feydańſki; potym zaś każdemu *ſucceſſive* z Ichmośćiow Imość Pannę Młodą w taniec biorącemu *inſimul* aſſiſtował. Oddano po tym Imość Pannę Młodą Bratu iey ImPanu Strażnikowi Lit: ktory przetańcowawſzy, oddał ią *Ceremonialiter* ImPanu Młodemu; gdźie po długiey kontynuacyi tańcow była Kollacya u trzech Stołow piękną ſimetryą Akkomodowanych y innych *ad partem* nie mieſzczących ſię Gośći ImPan Strażnik Lit: traktował. Po ſkończoney Kollacyi naſtąpiły znowu tańce, y trwała ta Ochota aż do dnia białego.

W Sobotę odprawił ſię tu u OO. Auguſtynianow Seymik Goſpodarſki, Ziemi tuteyſzey względem Czopowego, y Szelężnego, ná ktorym znaczna była frekwencya Ichmośćiow Ziemianow. *Eadem die* Xiążę Imść Woiewoda Ruſki zoſtawiwſzy tu Imość ſwoię z Xiążęćiem Podkanclerzym Litewſkim, y Xiążęćiem Proboſzczem Płockim Rodzonemi ſwemi do Gdańſka wodą popłynął. ImPan Woiewoda Kijowſki z Imośćią ſwoią ná Ruś, á ImPan Podkanclerzy Koronny do Imośći ſwoiey, zaś ImPan Woiewoda Podolſki *ad propria* z tąd odiachali.

W Niedźiele ImPan Woiewodźic Podolſki Staroſta Liśiatycki odbieraiąc *in ſuam* Imość Pannę Woiewodzankę Witebſką w Pałacu Cekauzowym *ſolenni apparatu figuram* Przenośin reprezentował, y tychże niemal wſzytkich Gośći wzwyż wyrażonych zaprośiwſzy

prośiwſzy

prośiwszy solennie traktował, gdźie po skończoney Kollacyi przy tańcach taż ochota aż do dnia białego trwała. Po ktorey zakończoney *in crastino* ImPan Strażnik Litewski pożegnawszy *Neosponsos* Ichmośćiow Szwagra, y Siostrę swoię z ImPanem Masalskim Pisarzem Litewskim odiachali do Litwy. Xiąże Jmość Primas ieszcze w słabym zostaie zdrowiu, ImPan Woiewoda Sandomirski w przyszłą Sobotę odieżdża z tąd do Opola, ImXiądz Kanclerz Kor: *de die, in die continuat* Sądy Assessorskie, Imość Pan Kanclerz Litewski ieszcze tu przez ten Mieśiąc ma zabawić w Warszawie.

Z Poznania die 27. Julii.

Powodź tu ieszcze *non cessat,* bo lubo woda z Rynku ustąpiła y suchą nogą iuż w koło przechodźić się może, iednakże z ulic ieszcze nie barzo ustępuie; kiedy w Rzece prawie nic nie odchodźi, ale w mierze stoi, *supponitur,* że się gdźie niżey zatkać muśiała, toż z Pyzdr y Srzemu *referunt*, że tam także nie znacznie opada; á że w tych dniach dzdze znowu gęste padać zaczęły, *metuendum,* aby znowu nie przybrała. Garbary, Chwaliszewo, y Tum ieszcze w wodźie pływaią, y prawie pod samedachy w niey stoią. Ruina od tey powodźi co raz to większa bo Kamienice iedne, gdźie woda ustąpiła, obalaią się, á drugie, ktore także *casum minantur,* mocno podpieraią. Po Kośćiołach szkody nie oszacowane, o ktorych ieszcze *genuine* wiedźieć nie możemy, gdyż do tych czas y one y groby w nich wodami są napełnione, to zaś *certum,* że w nie ktorych Ołtarze, y ławy pływaią, iako to u OO. Karmelitow Bożego Ciała, u S. Sebastyana y u S. Mikołaja, a drzwi od nich ktore woda wysadźiła, cale upłynęły. Z Kośćioła S. Mikołaja przy Tumie będącego na początku tey powodźi *Pixidem cum Venerabili* y sukienkę srebną z Obrazu Nayś: Panny ukradźiono. W Kośćiele Kathedralnym pawimęt obalony, a Stalla w wodźie pływaią. Inne szkody, jak woda ustąpi, *patebunt.*

Sądy Grodzkie, ktore *ante Jacobi* być miały, w Niedzielę przeszłą dla tey powodzi odwołano, z rozkazu J. W. Jmśći P. Generała Wielko-Polskiego *pro Die 6ta. Augusti.*

Z Latyczewa die 26. Julii.

Z tego mieysca donosi się że

 Kwa-

Kwatermistrze dźiś dla gospod z Międzyboża tu przyiachali przed wieczorem.

Jmość Pan Generał Biron iutro zapewnę przybędźie z Woyskiem Moskiewskim, dla ktorego wszędźie Kwatery zápisuią *etiam* Szlacheckich Dworow nie miaiąc.

Jmość Pan Generał Kieyth wczorayszego dnia stanął w Barze, dźiś Wizytę Polskiemu Woysku miał oddać.

Z Obozu iest wiadomość że Turcy iuż ná Dunaiu Most skończyć mieli, trzech Baszow ná tę stronę iuż od kilku Niedźiel przeprawili się Kaikami czekaiąc ná innych, zá ktoremi y Wezyr spieszy iuż się ruszył z Jederny, tylko się zatrzymał koło Bracławia bo otę Fortecę Cesarscy kunsztem tentować mieli, iakoż w Multanach Dunaiem się od Węgier spuśćiwszy okna solne poodbierali.

Tatarowie pod Kawszany z całego Budźiaku śćiągaią się; *incertū* do tąd gdźie Woyska tak z pod Kawszan iako y od Dunaiu obrocą.

Te wiadomośći z samego Banderu przez' umyślnego dla nich ordynowanego.

Z Lublina die 5ta Augusti.

W Przeszły Piątek Jmość Pan Starosta Kaniowski wyiechał z tąd do Lwowa. Jmość Pani Kasztelanowa Bracławska od tygodnia tu *Continuuie* rezydencyią swoię.

Jmość Pan Rzewuski Pisarz Polny Koronny dotąd w Lukawce Dobrach swoich *subsistit*, lecz *brevi excursurus* do Lwowa.

Jmość Pan Miączyński Kasztelan Chełmski szczęśliwie z Warszawy powroćił do Zawieprzyc Dobr swoich.

Z Wrocławia piszo iż tam rzeka Odra wzwyż na trzydźieśćie łokći tymi czasy wylała ktora młyny, mosty, groble, y Wśię poznosiła dla czego ludźie wielkie szkody ponoszą, y drożyzna znaczna osobliwie nastała, tak dalece że co przed tym zá fenik chleba kupić mogli to ledwo teraz zá Czeski dostać może.

W Dreźnie także Elba niezmiernie wylała że ludźie aż ná drugie Piętro po wyprowadać się muśieli.

GAZETY CUDZOZIEMSKIE.
Anno 1736.

Z Wiednia die 18. Julij.

Zá przybyćiem rożnych Kuryerow trzymane dnia wczorayſzego *privatum Conſilium in præſentia* Ceſarza Jmśći, iáko ſłycháć tykáiące ſię Generalnego kongreſſu, y pártykularnych ná nim intereſſow uſpokoienia. Interes záś pryncypalny między tuteyſzym y Francuſkim Dworem w dáwney zoſtánie pozyturze, ktory zá przybyćiem tu w krotce nowego Poſtá z Francyi zupełnie zákończony być ma, czemu tym łatwiey wierzyć trzeba, ponieważ Hiſzpáni odebráli od Dworu ſwego Ordynans rugowánia ſię z Toſkany, dokąd Xiąże Saſkie HildGumghauzen wpodroż ſię ſporządza, dáiąc tu koſztowną dla śiebie robić Liberyą, ile że w tym Xięſtwie Gubernium mieć będźie. Felt-Márſzałkowi záś Palfy dány ordynans, áby przy Temeſwarze formował Oboz *ad interim* o 20000. inne tákże woyſka w bliſkośći rozłożone być máią, áby ſię w prędkośći ziednoczyć mogły. Baſza Turecki w Mieśćie *Niſſa* pytáć ſię miał Kommendanta Belgradu *quo intento* ták wiele woyſk Ceſarſkich śćiągáią ſię ku granicom Tureckim, ile że Sułtan Wielki wſzelką deklárował Ceſarzowi Jmśći przyiaźń, ná co Komendant odpowiedźiał, że nie inſzem pretextem to czyni Ceſarz Jmść, iáko tylko ná uſkromienie tych malkontentow, ktorzyby *novos motus* w Węgrzech czynić ważyli ſię.

Támże záczeły ſię z wielką Magnificencyą y koſztem Exekwie zá Niebo ſzczyka Xiążęćia Eugeniuſza, w tuteyſzym Kathedralnym Kośćiele S. SZCZEPANA, gdźie koſztem Ceſarza Jmći bárdzo piękny Kátáfalk wyſtáwiony, ktory koſztował 40000. złotych Ceſarſkich. Xiężniczka Wiktorya Sábaudyi przez Teſtáment Xiążęćia Eugeniuſza uczyniona Sukceſſorką, przybyła tu w Aſſyſtencyi Dworu ſwego 40. Ludźi.

Z Paryża die 16. Julij.

Krol Jmść w Kompiegnie rezyduiący rożnemi dywertuie ſię weſołośćiami, iáko to ieżdżeniem ná łowy, luſtrowániem Woyſka tam obozuiącego, dáwſzy káżdey

Cho-

Chorągwi po iednym luidorze *in præmium.* Miniſtrowie Angielſki y Holenderſki, pytáli ſię Dworu tuteyſzego *qua intentione* po Portách tegoż Kroleſtwa ták wiele ryſztuią ſię okrętow, ná co im odpowiedźiano, że to nie dla czego innego ieſt, tylko dla pleyzeru Krola Jmśći chcącego w tym Roku luſtrowáć wſzelkie tegoż Kroleſtwa Porty, y w nich ſię znayduiące okręty. Wſzyſtkim záś Intendentom Portowym dány od Dworu ordynans, áby okręty *ad mare mediterraneum* wychodzące poprzyśiężoną z śiebie dáli ſponſyą pod utratą okrętow y towarow, iáko żadnych Korſykáńſkim Rebellizantom tranſportowáć nie będą ámunicyi. *De reliquo* Krol Jmść Poſtronnym Miniſtrom tę z śiebie dáć kázał deklárácyą, iáko zezwala ná Generalny Kongres względem ugruntowánia Pokoiu, iednakże *appoſitâ Conditione,* áby wprzod interes pryncypalny zákończony był, á nie przedłużał ſię ná kongreśie przy inſzych prywatnieyſzych poſtronnych Dworow pretenſyách. Miaſto *Soiſſons, Cambrai, Ryſſel,* y *Aſquisgranum,* podáne ſą, z ktorych iedno obráne będźie do kongreſſu. Wyiazd tákże Krola Jmśći z Kompiegny *ante diem 25. Auguſti* do Werſallu, iáko ná dźień Swiętego LUDWIKA Determinowany. *Fertur* tákże, iż Rycerz *Orleans* wielki Przeor w Francyi z okázyi ran przez Markwiſza *de Conflāc* w poiedynku mu zádánych umarł, dla czego Krol Jegomość Stryiowi pomienionego Markwiſza z Kroleſtwa tego rugowáć ſię rozkazał, zdáwſzy *Officium* Jego komu inſzemu. Zá uſtáwiczną rekwizycyą Poſła Ceſarſkiego poſłány do Włoch Marſzałkowi *de Noailles* Ordynans, áby ſię znioſł z Generałami Ceſarſkiemi, y krotki náznáczył termin Hiſzpanom do rugowánia ſię z Toſkany, bo *in Caſu renitentiæ* woyſka Francuſkie z Ceſarſkiemi łączyć ſię máią, y *per vim* ztamtąd wyrugowáć Hiſzpanow. *Interim* Krol Hiſzpáńſki komunikował Dworowi tuteyſzemu wielkie punkta y *gravamina,* dla ktorych uſtąpić niechce Toſkany, y naypryncypalnieyſzy punkt ieſt ten, że iáko *Don-Carlos* traktatem záwartym w Londynie R. 1718. uznany Sukceſſorem Florencyi, Parmy, y Placencyi, ták też pretenduie wſzelkich ruchomośći y Mobiliow Wielkiego Xiążęćia Floręckiego, y Parmeńſkiego.

Z Hagi die 13. Julii.

Minister Francuski imieniem Krola swego, oraz też y Krola Stanisława, dźiękował Stanom zá Rekognicyą onegoz zá Krola. Minister zaś Cesarski z tym się klarygował, iż Obadwa Dwory *desudant* nad Elekcyą Mieysca w Niderlandźie gdźie trzymany będźie kongres, z czego Stany tuteysze wielce kontente, ponieważ przez to mieć będą, okazyą ugruntowania Bespieczeństw swoich Kommercyi, y ułatwienia innszych przeszkod, mianowićie *Exercitium Religionis*, y eliminacyi wiadomego Artykułu Ryzwickiego pokoiu tykaiących się, doczego Dwor Francuski do tych czas żadną miarą poczuwać się niechce. Miasto Gdańsk połowę kapitału w Banku Amsterdamskim przed oblężeniem swoim zaciągnionego wypłaćiło, z czego *infertur* iż od Korony Francuskiey otrzymać muśiało *suppetias* respektem szkod swoich.

Z Hagi die 20. Julij.

Konferencye respektem ugruntowánia Generalnego Pokoiu o de dnia do dnia skutecznieysze być się zdádzą, osobliwie zá nádeyśćiem wiadomośći, że Krol Jmść Hiszpański zupełnie się nákłonił odstąpić Toskany, czemu do tych czas przeszkodą była sáma Krolowa Jeymć domagaiąc się Kleynotow Wielkiego Xiążęćia Florenckiego ná kilka millionow wynoszących. Minister Szwedzki, y Duński odebráli od Dworow swoich Ordynans, áby sollicytowáli Stany tuteysze o dalszą promocyą u Dworu Cesarskiego, Francuskiego kássacyi Czwartego Artykułu Ryżwickiego Pokoiu, ná co *repositum*, iż u Dworu záś Francuskiego nie zda się im z niektorych rácyi podobna sollicytácya. Od Posła stánow tuteyszych z Konstantynopola przybywszy Kuryer záraz inwitowany od Deputatow Cesarski, y Ruski Minister, ktorym relácyą tegoż Kuryera komunikowano, iáko Wielki Weyzer przed tymże Posłem Holenderskim u Porty klarygował się, iż Sułtan Wielki medyácyą Francuskiego, Angielskiego Dworow, tudźież y Stánow Holenderskich z Dworem Rossyiskim ákceptuie, życząc áby konferencye czym prędzey záczeły się w Belgradźie; lub ná inszym mieyscu. *Instat* tákże pomieniony Sułtan, áby Ministrowie tych 3. Dworow ná Stolicy Jego znayduiący się *in Comitatu* Posła Cesarskiego

czym

czym prędzey też Konferencye zágáili, ná ktore komenderuiącemu Baszy w Mieście *Nissa* zupełna do tráktowánia z temiż Miniſtrámi dana Plenipotencya.

Z Peterburgu die 11. Julij.

Od Granicy Tureckiey *de data 27. Junij Styliveteris* wypráwiony Kuryer przynioſł tu wiadomość, iż Feld-Márſzałek Menich ruſzywſzy ſię od Perekopu dáley do Krymu *die 5. Junij* bez naymnieyſzych repreſſalij znaczną nád czarnym morzem odebrał fortecę Rozlow názwaną, ponieważ Gwarnizon tameczny przed przybyćiem ieſzcze woyſk Roſſyiſkich, ſámych tylko zoſtáwiwſzy Ormianow wyſzedł, gdźie wielka Woyſku doſtáła ſię zdobycz, iako to w towarach Ołowiu, Zbożu, Mośiądzu,Perłach,Złotach, y Srebrach, nie mniey też w bogatych máteryách. Generał Leytnant záś Leontyef, ktory po odebrániu Perekopu komenderowany był z Partyą Woyſka ku Oczakowi, odebrał przez Akort *die 8. Junij* nád Dnieprem *ex opposito* Oczakowa leżącą fortecę Turecką Rynburn názwaną, w ktorey ná 2000. Turkow, y ná 40. ſpiżowych Armat było, przez co przeyśćie Buczakowſkim, y Biełogrockim Tatarom przez Dnieſtr zupełnie zátamowane.

Przyſzła też tu Konfirmácya, iż Thamas Kulikan był proklamowany Krolem Perſkim. Z Weronic záś ptzyſzła wiadomość, że Don Duk Omiko wyciął przy Rzece Kuban 5000. Fámilij Tatarſkiey, że ſię do niego łączyli Xiążęta rożni z Kabardyi także Kozacy z Tannais y daley weſzli w ten kray, gdźie z dźieśięć tyśięcy Fámilij Tatarſkiey przyſzli ſię poddać Carowey Jeymośći z kondycyą, áby im nie dopuśćiła więcey w mocy Tureckiey zoſtawać. Czerkaśi także przyśli ſię poddáć Carowey Jeymośći, y ná znak wiernośći ſwoiey poſłáli nayprzyncypalnieyſzych Mirzerow ſwoich do Terki.